

Súd: Krajský súd Košice  
Spisová značka: 9CoSr/1/2020  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7616893846  
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2021  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gizela Majerčák  
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7616893846.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Gizely Majerčák a členov senátu JUDr. Dany Popovičovej a JUDr. Táne Veščičikovej, v spore žalobkyne: M. O., W., A. X, G.. XX.X.XXXX, zastúpenej advokátom JUDr. Ján Buroci, Spišská Nová Ves, Za Šestnástkou 17, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpenému: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Bratislava, Kubániho 16, IČO 47 233 516, za ktorého ako konateľ koná advokátka JUDr. Andrea Cviková, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 4Cs/1/2016 - 119 z 20. decembra 2019

### rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobkyni p r i z n á v a nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

### o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Spišská Nová Ves ako súd prvej inštancie (ďalej aj len ako „súd“) rozsudkom označeným v záhlaví zrušil rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z. z. p. o. sp. zn. 44/05/15 z 3.12.2015 z dôvodu neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy, pretože táto nebola medzi sporovými stranami dojednaná individuálne, pričom žalovaný ako dodávateľ s odbornou starostlivosťou musel vedieť, že nemá používať neprijateľné podmienky a má poznať aj dôsledky ich používania. Vec právne posúdil podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§52 a nasl.), o absolútnej neplatnosti právneho úkonu (§39) a tiež podľa ustanovení §73 ods. 1 a 3, §45 ods. 1 písm. i) a j) a §46 ods. 1 zákona č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, §40 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní a podľa §5a zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Vzhľadom na to, že veriteľ od dlžníka (spotrebiteľa) žiadal splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zmenkou, čo v zmysle ustanovenia §5a zákona č. 250/2007 Z.z. je neprípustné, súd mal za to, že prvá zmluva, ktorá bola podkladom na uzavretie spotrebiteľského vzťahu medzi stranami, je neplatným právnym úkonom, a rovnako neplatným právnym úkonom sú preto aj všetky k nej pridružené zmluvy, a teda aj samotná rozhodcovská zmluva, čo bolo ďalším dôvodom vyhovenia žalobe. Pri svojom rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že sporové strany 10.7.2014 uzavreli zmluvu o úvere, podľa ktorej žalobkyni bolo poskytnutých 6 090 €, no v skutočnosti jej bolo vyplatených len 2 000 €, čo žalobkyňa preukázala výpisom zo svojho účtu. V zmluve je uvedené, že žalobkyni úver bol poskytnutý na výkon podnikateľskej činnosti, a že išlo o investičný úver. V ten istý deň, ako došlo k podpisu úverovej zmluvy, žalobkyňa podpísala aj rozhodcovskú zmluvu a zároveň žalovaný jej vystavil zmenku.

2. Z vykonaného dokazovania súd mal za zrejmé, že žalobkyňa pracuje ako opatrovatelka starých ľudí v Rakúsku na základe sprostredkovateľskej zmluvy a na živnosť podľa rakúskeho živnostenského zákona,

na výkon svojej pracovnej činnosti v Rakúsku nemá takmer žiadne náklady, aj cestovné jej prepláca rodina ošetrovanej osoby. Žalobkyňa pri uzatváraní zmluvy nevedela ovplyvniť, akú predtlač zmluvy jej žalovaný predloží, poskytnutý úver vzhľadom na vtedajšiu rodinnú situáciu použila na súkromné účely, a to predovšetkým na výživu svojich troch maloletých detí, aby preklenula zlú finančnú situáciu po rozvoze manželstva. Pri uzatváraní zmluvy jej nebolo vysvetlené, že podpisuje zmluvu o podnikateľskom úvere a nebol jej vysvetlený ani rozdiel medzi zmluvou spotrebiteľskou podľa Občianskeho zákonníka a zmluvou o úvere podľa Obchodného zákonníka. Rozsudkom Slovenského arbitrážneho súdu sp. zn. 44/05/15 z 3.12.2015 žalobkyni bola uložená povinnosť žalovanému zaplatiť 9 164 € s príslušenstvom titulom nesplateného úveru na základe zmluvy z 10.7.2014. Rozhodcovský rozsudok žalobkyni bol doručený 17.12.2015.

3. Vychádzajúc z predložených dôkazov súd mal za preukázané, že vzťah založený medzi žalobkyňou a žalovaným je vzťahom spotrebiteľskoprávnym, a preto posudzovaná zmluva má spĺňať náležitosti spotrebiteľskej zmluvy v zmysle zákonných definícií ustanovených v §52 a 53 Občianskeho zákonníka platného a účinného v čase dojednania predmetnej zmluvy, v zmysle ktorých za spotrebiteľskú zmluvu sa považovala každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Vzhľadom na to, že ide o spor spotrebiteľský, súd ex offa pristúpil k posudzovaniu platnosti rozhodcovskej zmluvy, vo vzťahu ku ktorej došiel k záveru, že táto medzi stranami nebola dojednaná individuálne, pretože žalovaný ju žalobkyni automaticky a bez akéhokoľvek vysvetlenia posunul na podpis, a preto je neplatná. Pri tomto svojom závere vychádzal aj z výpovede svedkyne L. Č. (sprostredkovateľ zmluvy o úvere), ktorá žalobkyňu ako záujemkyňu o poskytnutie úveru informovala, z akých dôvodov nespĺňa podmienky pre poskytnutie spotrebiteľského úveru, pričom vzhľadom na to, že zo strany žalobkyne nešlo o prvý úver, táto podľa svedkyne mala vedomosti o tom, že ide o podnikateľský úver a predložila všetky potrebné listinné doklady, t. j. živnostenský list z Rakúska, daňové priznanie za posledné dva roky, ako i doklad o tom, že má zaplatené odvody v Rakúsku, ďalej posledné tri výplatné pásky o výške mzdy v Rakúsku od opatrovateľov a občiansky preukaz a po schválení úveru žalobkyňa podpísala zmluvu vrátane rozhodcovskej zmluvy.

4. Podľa súdu zmluva uzatvorená medzi sporovými stranami spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľa, pričom v spotrebiteľských sporoch sú súdy povinné ex offa skúmať platnosť rozhodcovskej zmluvy a pokiaľ dospejú k záveru, že rozhodcovská zmluva je v rozpore so zákonom a spĺňa podmienky neprijateľnej zmluvnej podmienky podľa §53 ods. 4 písm. r) o. z. (za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní), v zmysle ods. 5 citovaného zákonného ustanovenia spôsobuje absolútnu neplatnosť rozhodcovskej zmluvy. Z uvedených dôvodov súd žalobe vyhovel a zrušil rozhodcovský rozsudok vydaný v konaní bez právomoci rozhodcovského súdu. Plne úspešnej žalobkyni s odkazom na ustanovenia §255 ods. 1 a 262 ods. 1 a 2 CSP priznal nárok na plnú náhradu jej trov voči žalovanému.

5. Proti tomuto rozsudku žalovaný podáva odvolanie navrhujúc, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Dôvodom pre takýto postup má byť skutočnosť, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil vykonané dôkazy a z nich vyplývajúce skutočnosti, keď došiel k záveru o spotrebiteľskej povahe zmluvného vzťahu, ktorý je daný tým, že žalobca peňažné prostriedky použil na súkromné účely. Namietá, že pre posúdenie povahy zmluvného vzťahu nemôže byť rozhodujúci a určujúci následný spôsob použitia peňažných prostriedkov po uzavretí zmluvy. Obsah a povaha zmluvy sa totiž posudzujú k okamihu jej uzavretia na základe prejavenej vôle oboch zmluvných strán pred a pri uzavretí zmluvy, čo konštantne uvádza aj súdna prax. V konaní bolo pritom preukázané, o aký úver žalobkyňa žiada a na aký účel, pričom vykonaným dokazovaním obsah žiadosti o úver nebol vôbec spochybnený. Súd prvej inštancie nevyhodnocoval preto dôkazy vo vzájomnej súvislosti a žiadnym spôsobom neriešil to, že neskoršia výpoveď žalobkyne v konaní odporuje jej skoršiemu vyjadreniu. Odvolateľ tvrdí preto, že súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní došiel k nepresvedčivému záveru o spotrebiteľskom postavení žalobkyne. Okrem subjektívneho tvrdenia žalobkyne o spôsobe použitia peňažných prostriedkov nebol totiž vykonaný žiadny dôkaz, žeby žalobkyňa vystupovala ako spotrebiteľ. Na obsah jednotlivých listín, akými sú žiadosť o úver a zmluva o úvere, ako aj objektívne skutočnosti, akými sú doba od uzavretia zmluvy do začatia sporového konania, priebeh rozhodcovského konania a absencia akejkoľvek námietky či tvrdenia, ako bolo prezentované pred súdom, súd žiadnym spôsobom neprihliadal. Vzhľadom na to, že

od posúdenia povahy zmluvného vzťahu závisí aj posúdenie námietky miestnej nepríslušnosti, s ktorou je spojená aj otázka zákonného sudcu, potom súd prvej inštancie by sa mal vysporiadať so všetkými skutočnosťami a dôkazmi. Bez toho jeho závery sú založené len na tvrdeniach žalobkyne bez toho, aby boli konfrontované s listinnými dôkazmi.

6. Odvolateľ poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie C - 464/01 vo veci Johann Gruber v. Bay Wa AG, v zmysle ktorého „ak dodávateľ koná v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto osoba dovolávať toho, že mala postavenie spotrebiteľa“. V tej istej súvislosti poukazuje aj napr. na rozsudok Spolkového súdneho dvora Nemecka sp. zn. VIII ZR 91/04 z 22.12.2004, v zmysle ktorého „pokiaľ spotrebiteľ prestiera, že je podnikateľom, alebo v tomto smere uvedie dodávateľa do omylu, je treba takúto obligáciu charakterizovať ako obchod, a nie spotrebiteľský záväzok, pretože je potrebné chrániť dodávateľovu dobrú vieru, pretože dobrá viera je všeobecným princípom zmluvného práva“.

7. Podľa názoru žalobkyne k odvolaniu protistrany vyjadreného v elektronickom podaní z 22.1.2020 odvolanie žalovaného je nedôvodné a navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 11CoSr/3/2017 - 91, kde vystupovali tie isté strany v obdobnom merite veci, kde odvolací súd uznal, že predmetný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, pričom niet žiadneho dôvodu dospieť k inému názoru ani v tejto právnej veci. Žalobkyňa namieta, že by jej oprávnenie na podnikanie v Rakúsku malo hoc čo spoločné s účelom poskytnutého úveru. Účelom úveru bola osobná spotreba, nakoľko sa žalobkyňa ocitla v zlej finančnej situácii a nevenovala dostatočnú pozornosť žalovaným nadiktovaným ustanoveniam zmluvy a tieto ako laik ani nevedela dobre pochopiť. Rozhodcovská zmluva bola uzatvorená spolu so samotnou úverovou zmluvou a žalobkyňa nevedela už na začiatku spotrebiteľského vzťahu posúdiť, akých práv sa uzatvorením zmluvy vzdáva. Jej „živnostenské oprávnenie“ bolo vydané len na predmet osobnej opateru o ľudí, žalobkyňa sa domnievala, že žalovaný zisťuje jej príjem len na účely schválenia úveru a nikdy žalovanému neoznámila, že úver je na účely podnikania. Zo samotného predmetu živnostenského oprávnenia je zrejmé, že jej ani nevznikli žiadne náklady na opateru ľudí, nakoľko stravu a ubytovanie hradili opatrovaní. Žalobkyňa neznášala ani len náklady na prepravu k opatrovanému, nakoľko túto zabezpečoval sprostredkovateľ. Považuje preto za vylúčené, aby v tejto nadväznosti žalovaný poukazoval na svoju dobrú vôľu, keď svoje postavenie zneužil a spotrebiteľovi nadiktoval podmienky zmluvy. Napadnutý rozsudok považuje za riadne odôvodnený a zrozumiteľný.

8. Žalovaný zástupcovi, ktorého vyjadrenie žalobkyne k odvolaniu bolo doručené 31.1.2020, nevyužil svoje zákonné právo a k danému podaniu sa nevyjadril. Žiadna zo strán ďalšie vyjadrenie vo veci nepodala.

9. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací po kladnom posúdení včasnosti a prípustnosti odvolania podaného stranou, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, viazaný odvolacími dôvodmi a viazaný tiež skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, bez nariadenia pojednávania prejednal odvolanie, preskúmal predchádzajúce konanie spolu s napadnutým rozsudkom súdu prvej inštancie a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné (§34 a §355 a nasl. CSP o odvolaní), napadnutý rozsudok je vecne správny, a preto ho potvrdil. Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach 26.5.2021 o 10.20 hod. v pojednávacej miestnosti č. dv. 202/II. poschodie. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku od 12.5.2021 boli zverejnené na úradnej tabuli a tiež na webovej stránke odvolacieho súdu (§219 ods. 1 a 3 za použitia §378 CSP).

10. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa §387 ods. 1 a 2 CSP, lebo súd prvej inštancie vo veci dokazovanie vykonal v potrebnom rozsahu, na základe neho správne zistil skutkový stav, tento správne právne posúdil, správne sa vysporiadal s posúdením charakteru posudzovanej zmluvy ako zmluvy spotrebiteľskej, v dôsledku čoho správne dospel k záveru o neplatnosti rozhodcovskej zmluvy a následne vo veci správne rozhodol, keď pre tento nedostatok rozhodcovský rozsudok zrušil. Odôvodnenie rozsudku má podklad v zistenom skutkovom stave, pričom odvolací súd vychádzajúc z obsahu spisu nezistil žiadne vady, ktoré by sa týkali procesných podmienok (§380 ods. 2 CSP). Na správnosti skutkových záverov súdu prvej inštancie nič nezmenili ani odvolacie námietky žalovaného. Napadnutý rozsudok z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je plne akceptovateľný, presvedčivý a zrozumiteľný, v odôvodnení rozsudku súd dal odpoveď na všetky otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam. Odvolací súd v celom rozsahu sa

stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie, a v odôvodnení svojho rozsudku v súlade s §387 ods. 2 CSP preto sa obmedzuje len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozsudku, ako sú uvedené zhora, a ktoré vo svojom odôvodnení odvolací súd preto už neopakuje.

11. Súd prvej inštancie postupoval správne, pokiaľ vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania dospel k správne právnemu záveru o neplatnosti posudzovanej rozhodcovskej zmluvy, ktorá mala založiť právomoc rozhodcovského súdu rozhodnúť spor účastníkov spotrebiteľskej zmluvy, pretože je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a zrušil preto rozhodcovský rozsudok Slovenského arbitrážneho súdu zriadeného Asociáciou Slovenských arbitrážnych súdov, z. z. p. o. sp. zn. 44/05/15 z 3.12.2015 a správne rozhodol tiež o trovách konania.

12. Nárok, o ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom Slovenského arbitrážneho súdu sp. zn. 44/05/15 z 3.12.2015 žalovaný v rozhodcovskom konaní zakladal na zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXXX-XXXXX z 10.7.2014, ktorá nesporne je spotrebiteľskou zmluvou. Žalovaný pri uzatváraní zmluvy, predmetom ktorej bolo poskytnutie revolvingového úveru, konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti ako dodávateľ, žalobkyňa konala ako fyzická osoba zabezpečujúca svoje potreby ako spotrebiteľ, a to napriek tomu, že v zmluve okrem jej osobných identifikačných znakov bolo uvedené aj číslo jej živnostenského oprávnenia v Rakúsku. Súčasne išlo o štandardnú formulárovú zmluvu. Súd prvej inštancie rozhodcovskú zmluvu nadväzujúcu na túto zmluvu o revolvingovom úvere, správne preto posudzoval aj z pohľadu ochrany spotrebiteľa.

13. Nadväzujúc na túto zmluvu o revolvingovom úvere odvolateľ namieta predovšetkým, že nesprávny je právny záver súdu, že vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným spadá pod ustanovenia zákona o spotrebiteľských vzťahoch a ochrane spotrebiteľa, pretože predmetná úverová zmluva č. XXXXXX-XXXXX uzavretá 10.7.2014, na základe ktorej žalobkyňa žalovaným bol poskytnutý úver v deklarovanej výške 6 090 €, je spotrebiteľskou zmluvou napriek tomu, že v zmluve okrem osobných identifikačných znakov žalobkyne je uvedené aj číslo jej živnostenského oprávnenia oprávňujúceho ju vykonávať opatrovateľskú činnosť v Rakúsku tvrdiac tým, že zmluvu žalobkyňa uzavrela za účelom výkonu podnikania, čo mala potvrdiť svojim podpisom vo vyhlásení o tom, že ide o investičný úver poskytnutý jej na podnikateľské účely. Domáha sa tak toho, aby súd žalobkyňu vyňal spod pozitívneho vymedzenia pojmu spotrebiteľ.

14. Vo veciach obdobných, ako je prejednávaná vec, súdna prax sa zjednotila na tom, že jednoznačnú odpoveď na otázku, či posudzovaná zmluva o úvere má, alebo nemá spotrebiteľský charakter, nemožno vyvodiť z toho, že dlžník v zmluve prehlási, že finančné prostriedky sú mu poskytnuté na výkon podnikania, že ide o investičný úver na výkon podnikania, keďže s poukazom na absenciu akýchkoľvek iných dôkazov toto prehlásenie zrejme nemožno hodnotiť inak, ako formálny pokus dodávateľa o vyňatie posudzovaného právneho vzťahu spod ochranného režimu spotrebiteľského práva. Preukázaním nespotebiteľského charakteru v žiadnom prípade nemôže byť totiž len všeobecný údaj o poskytnutí úveru ako úveru investičného na účely podnikania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aké podnikanie dlžníka a aký konkrétny súvis podnikateľská činnosť dlžníka s uzavretím príslušnej zmluvy o úvere vôbec má. V prípade pochybností o tom, či ide o spotrebiteľskú zmluvu a či úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania, alebo podnikania úverového dlžníka ťaží pritom toho, kto tvrdí takúto výnimku, teda veriteľa (dodávateľa), a nie spotrebiteľa, ako sa toho dovoľáva odvolateľ v tomto súdnom spore. Existujúce pochybnosti je pritom potrebné odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne, spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené, a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy, alebo jej zmeny. Bezpečným preukázaním nespotebiteľského charakteru zmluvy o úvere v žiadnom prípade nemôže byť len všeobecný, nič nehovoriaci údaj o poskytnutí úveru ako úveru investičného na výkon podnikania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis má výkon podnikania dlžníka s uzatvorením konkrétnej zmluvy, ako je tomu aj v posudzovanom prípade, a či dlžník pri uzatváraní zmluvy skutočne konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Súdna prax rovnako sa ustálila na tom, že ani púhe označenie dlžníka identifikačným číslom, či číslom jeho živnostenského oprávnenia nemôže viesť k záveru o tom, že predmetná zmluva bola uzavretá na účel podnikania.

15. V posudzovanom prípade žalobkyňa ako dlžník pri uzatváraní posudzovanej zmluvy nemohla ovplyvniť, akú pretlač vopred naformulovanej zmluvy žalovaný z vlastnej iniciatívy v danom prípade

použije. V danom prípade vykonaným dokazovaním, a to výpoveďou samotnej osoby, s ktorou žalobkyňa zmluvu uzatvárala, bolo preukázané, že práve táto svedkyňa bola tým subjektom, ktorý žalobkyni vysvetľoval, z akého dôvodu jej nemôže byť poskytnutý spotrebiteľský úver, ale len úver podnikateľský. Neprichádza preto do úvahy, aby žalobkyňa predstieraním, že je podnikateľ zneužila dobrú vieru druhej zmluvnej strany tak, ako sa toho odvolateľ dovoľáva poukazom na rozsudok Európskeho súdneho dvora a tiež rozsudok Spolkového súdneho dvora Nemecka. Naopak, ako vyplynulo zo svedeckej výpovede tejto uzavretie zmluvy sprostredkujúcej osoby, „ona sama žalobkyni musela vysvetľovať, prečo jej nemôže byť poskytnutý spotrebiteľský úver“, čo môže nasvedčovať aj tomu, že žalobkyňa predsa len mala záujem o uzavretie spotrebiteľskej zmluvy, len svedkyňa ju inštruovala v tom smere, že žalobkyňa nespĺňa predpoklady na poskytnutie spotrebiteľského úveru. Aj vzhľadom na to, že dodávateľovi bolo známe, čo je predmetom podnikania žalobkyne na základe jej živnostenského oprávnenia v Rakúsku a tiež mu bolo známe, že s touto podnikateľskou činnosťou nemá spojené takmer žiadne výdavky, uvedenie živnostenského oprávnenia dlžníka bez preukázania konkrétneho súvisu čerpaného úveru s jeho podnikateľskou činnosťou možno jednoznačne charakterizovať ako snahu dodávateľa vyňať posudzovanie predmetného úverového vzťahu spod ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch.

16. Na základe uvedeného možno konštatovať, že postup súdu, keď žalobkyni v konaní poskytol ochranu práv spotrebiteľa, je správny. Rovnako je správny jeho záver, že ide o spotrebiteľský vzťah a správne uzavrel aj to, že zo skutočnosti, že žalobkyňa v zmluve bola označená aj číslom jej živnostenského oprávnenia v Rakúsku oprávňujúceho ju na výkon opatrovateľskej činnosti za súčasnej absencie akýchkoľvek ďalších dôkazov o tom, že skutočne ide o úver podnikateľský, takýto záver nevyvodil.

17. Nadväzujúc na to súd prvej inštancie správne potom pristúpil k posudzovaniu rozhodcovskej zmluvy. Vychádzajúc zo zákonnej úpravy obsiahnutej v Občianskom zákonníku (§53) spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (tzv. „neprijateľná podmienka“). To však neplatí, ak neprijateľné podmienky boli individuálne dojednané. O individuálne dojednaných zmluvných ustanoveniach pritom môžeme hovoriť len vtedy, ak ide o ustanovenia: a) s ktorými spotrebiteľ mal možnosť sa oboznámiť pred podpisom zmluvy a zároveň b) mohol ovplyvniť ich obsah. Platí pritom vyvratiteľná domnienka, že ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

18. Vychádzajúc z tejto zákonnej úpravy preto je na dodávateľovi, ako silnejšej zmluvnej strane, aby preukázal, že v tom-ktorom prípade kumulatívne boli splnené zákonné podmienky vyššie uvedené ako ad/ a) a b). V prejednávanej veci dodávateľ nepreukázal osobitné dojednanie rozhodcovskej zmluvy, resp. žeby spotrebiteľ osobitne si vymienil jej dojednanie. Naopak, bolo nesporne preukázané, že s posudzovanou formulárovou rozhodcovskou zmluvou pred podpisom žalobkyňa nemala možnosť sa oboznámiť, jej obsah nemohla nijako ovplyvniť, rozhodcovská zmluva jej ako celok bola predložená zarovno až pri podpise zmluvy o úvere, pričom nebola osobitne poučená, že uzavretie rozhodcovskej zmluvy môže odmietnuť bez vplyvu na poskytnutie požadovaného úveru. V zmysle tohto spolu s podpisom zmluvy o úvere žalobkyňa sa musela podrobiť aj rozhodcovskému konaniu. Žalobkyňa preto dôvodne spochybnila platnosť rozhodcovskej zmluvy, ktorá ako súčasť dodávateľom predpripraveného a predtlačeneho tlačiva, tzv. formulár, ktoré tento uzatvára opakovaním s väčším počtom zákazníkov, obsahom zmluvného dojednania sporových strán zjavne sa nestala z iniciatívy spotrebiteľa, nebola individuálne dojednaná a spôsobila nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Vyplýva to zo svedeckej výpovede sprostredkovateľa zmluvy o úvere, ktorý žalobkyni ako dlžníkovi vysvetlil jedine z akého dôvodu mu nemôže byť poskytnutý spotrebiteľský úver, ale len úver podnikateľský. Nebola preto naplnená ani jedna podmienka ad a) ani ad b), ako sú uvedené zhora, t. j. spotrebiteľ nemal možnosť akokoľvek ovplyvniť obsah, či vôbec dojednanie rozhodcovskej zmluvy. Vychádzajúc z uvedeného je možné dospieť k jedinému logickému záveru, že rozhodcovská zmluva nebola dojednaná individuálne.

19. Nakoniec ani samotný spôsob, akým rozhodcovská zmluva v prejednávanom prípade bola koncipovaná a spotrebiteľovi predložená spolu so zmluvou o úvere, nesvedčí o individuálnom dojednaní rozhodcovskej zmluvy, ale skôr svedčí o zámernom predkladaní zmluvných podmienok, ktorými dodávateľ sledoval vylúčenie zmluvného vzťahu so spotrebiteľom spod režimu súdnej kontroly.

20. Pokiaľ ide o posúdenie charakteru rozhodcovskej zmluvy ako zmluvy výhradnej a spôsobujúcej značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, čo je potrebné rozumieť „značnou nerovnováhou“, možno vydedukovať z právnej úpravy neprijateľných podmienok upravených v ods. 4 ustanovenia §53 o. z. Pod písmenom r) pritom výslovne je ustanovené, že za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky vyžadujú od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, čo je bezo sporu úplne v súlade s treťou prílohou (písm. q/) Smernice EHS 93/13. Rozhodcovská doložka, ktorá nebola individuálne dojednaná so spotrebiteľom, pričom v prípade sporu spotrebiteľa núti podrobiť sa výlučne rozhodcovskému konaniu v prípade, že žalujúca protistrana v prípade sporu sa obráti na rozhodcovský súd, vychádzajúc z ods. 1 §53 o. z. i zo Smernice 93/13, nesporne bez ďalšieho preto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V zmysle textu rozhodcovskej zmluvy právomoc rozhodcu nie je totiž založená na dohode oboch zmluvných strán, ale rozhodcovské konanie sa uskutoční na rozhodcovskom súde podľa výberu žalovaného bez možnosti žalobkyne tento výber zvrátiť, či akýmkoľvek spôsobom ovplyvniť.

21. Z týchto dôvodov pokiaľ právomoc rozhodcovského súdu je založená na rozhodcovskej zmluve, ktorá je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a preto absolútne neplatným zmluvným dojednaním, v zmysle §53 ods. 5 o. z. je nesporné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom a dodávateľovi voči spotrebiteľovi nemôže zakladať, a to ani sčasti, nárok na plnenie. Sú preto splnené zákonné podmienky na zrušenie rozhodcovského rozsudku, a to na základe žaloby spotrebiteľa na súde uplatnenej v zákonom stanovenej lehote.

22. Z týchto dôvodov odvolacie námietky žalovaného neobstoja.

23. Odvolací súd v konaní plne úspešnej žalobkyni proti plne neúspešnému žalovanému priznal nárok na plnú náhradu jej trov (§396, 262 a 255 ods. 1 CSP).

24. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu dovolanie je prípustné aj vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

S výnimkou prípadov ustanovených v §429 ods. 2 CSP v dovolacom konaní dovolateľ musí byť zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).